בראתי יצר הרע ובראתי לו

תורה תבלין

TORAH TAVLIN

לע"נ ר' אברהם יוסף שמואל אלתר בן ר' טובי' ז"ל
ורעיתו רישא רחל בת ר' אברהם שלמה ע"ה קורץ

Cities Edition

Torah Tavlin Publications
34 Mariner Way, Monsey,
NY © All Rights Reserved

TORAH TAVLIN
IS ALSO AVAILABLE
ONLINE TO VIEW ARCHIVES,
STORIES, ARTICLES OF INTEREST
OR TO SUBSCRIBE TO RECEIVE
THIS TORAH SHEET WEEKLY.
WWW.TORAHTAVLIN.ORG
OR SEND AN EMAIL TO
SUBSCRIBE@TORAHTAVLIN.ORG

פרק ה' ו' דאבות

שבת קודש פרשת נצבים וילך – כ"ג אלול תשפ"ו
Shabbos Kodesh Parshas Nitzavim Vayeilech - September 5, 2026

טיב התבלין

מאת הגה"צ רבי גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א, ר"י שער השמים ירושלים עיה"ק

וילכו ויעבדו אלהים אחרים וישתחוו להם אלהים אשר לא ידעום ולא חלק להם ... (כט-כה) - דע את האויב!

פרש"י: לא ידעום - לא ידעו בהם גבורת אלהות. ולא חלק להם - לא נתנם לחלקם. כשמתבוננים במקרא שלפנינו ובפירושו של רש"י ישמשו הדברים כסעד גדול במלחמת היצר. וכדי לחדד את הדברים מן הראוי לשים לב על מהותו ועניינו של חטא עבודה זרה. הנה זה העוון שקול ככל החטאים שבתורה, וכשאחז"ל (ספרי פרשת ראה) 'כל המודה בעבודה זרה כופר בכל התורה כולה', אולם על אף חומרתו אנו רואים שכל עוד שהיה היצר של עבודה זרה קיים היה קשה מאוד להתגבר עליו, וכמסופר בגמ' (סנהדרין קב:) על רב אשי שפעם כשגמר את שיעורו לתלמידיו, אמר להם שמחר יפרש את דברי התנא האומר על שלושה ממלכי ישראל שהם מ'חברינו' שאין להם חלק לעולם הבא, הוא קרא להם 'חברים' מפני שהחשיבם כמותו מפני שהיו 'תלמידי חכמים'. בין אלו השלושה נמנה מנשה המלך, ובלילה נתגלה מנשה אל רב אשי בחלום, ושאלו, אם הוא יודע באיזה מקום צריכים לבצוע את הפתקודם ברכה, ולא היה בידי רב אשי תשובה, ותמה מנשה על רב אשי,האיך אתה קורא אותי 'חבר' בו בשעה שאינך בקי כמותי בהלכות? וביקש רב אשי ממנשה שילמדו הלכה זו ולימדו מנשה.

לאחר מכן שאל רב אשי את מנשה, אם הייתם חכמים גדולים כל כך, האיך נכשלתם בהעוון החמור של עו"ז? השיבו מנשה, אם היית עמנו היית גרוע יותר מאתנו, אנו לא היה ביכולתינו להתגבר על היצר הנורא של עבודה זרה, ובכל זאת לא היינו מזדרזים לכך, ולא היינו מרימים את שולי גלימתינו כדי למהר לחטוא, אבל אתה כבר אינך במדריגה שלנו, והיית גם מרים את שולי גלימתך כדי לרוץ ולהזדרז לכך. רב אשי האמין לדבריו של מנשה, ולמחר כשפתח את שיעורו אמר: נדבר מ'רבותינו', כלומר, טעות היתה בידי שהתייחסתי אל המלכים כ'חברים', ובאמת צריכים להתייחס אליהם כ'רבותינו'. נוראות אנו רואים בסיפור זה, אכן ידועים הדברים שהיצר של עו"ז היה תקיף מאוד, וכמסופר בגמרא (יומא סט:) שלבסוף קבעו 'אנשי כנסת הגדולה' שצריכים לבערו מן העולם, הם ראו שאין בכוחם של בני אדם לעמוד נגדו, ומן השמים הסכימו עמהם, ובכל זאת אין קוצר דעתינו נוטה להסכים שגדולי עולם שהם יותר במעלה מהאמוראים הקדושים יכשלו בה, הרי בסופו של דבר מדובר בהעוון החמור ביותר, ובסיבתה נחשב האדם כמי שעובר על כל התורה כולה, ומאבד את חלקו הנצחי לעולם הבא, ואיך יתכן שאנשים שדעתם כה רחבה ינהגו ככסילים ויעדיפו לעבוד עבודה זרה?

גם אם כבר נשלים עם המציאות שגם גדולי עולם לא עמדו בנסיון, ודאי נחשוב שאחר שכבר נכשלו והבינו שכבר הפסידו את עולמם כבר נתנו דרור לעצמם ופרקו עול מלכות שמים לגמרי, אמנם לא כן אנו רואים בסיפור שלפנינו, מנשה מעיד שגם אחר שכבר ראה את עצמו כעובד עבודה זרה לא פרק עול מלכות שמים, הוא עשה לכל הפחות מה שכן ביכולתו לעשות, הוא לא הרים את שולי בגדו, הוא הבין שבכך תתמעט חטאו בכמות, זאת אומרת שגם כשהבין שכבר הפסיד חלקו בעולם הבא ולא ירווח לו מאומה ממה שמשהה את רצונו להרע, בכל זאת ביקש לרצות את בוראו ככל שהיה ביכולתו, וזה מגלה עוד טפח ממעלתו הרמה.

גם על אחאב מביאה שם הגמרא שעל אף שלא עמד בנסיון עבודה זרה, והיה אדוק בה מאוד, בכל זאת היה מוכן למסור את נפשו עבור כבוד התורה, וזאת שלא על מנת לקבל פרס, כי כבר ידע שאין לו חלק לעולם הבא, והדבר הוא ממש בגדר פלא, מדובר באדם שמחד היה נכשל בחמורות וממש כפר באלוקי ישראל, ומאידך היה מוכן למסור את נפשו למען בוראו שלא על מנת לקבל פרס.

עדותיך אתבונן

לימודים מאת הרב אברהם דניאל אבשטיין שליט"א, בעמ"ס שדה אברהם

כי המצוה הזאת אשר אנכי מצוך היום לא נפלאת הוא ממך ולא רחקה הוא ... כי קרוב אליך הדבר מאד בפיך ובלבבך לעשתו ... (ל יא-יד) - בענין תשובה היא קלה מאוד

הנה פליגי המפרשים בביאור כוונת הקרא, באיזה מצוה איירי הכתוב ש"לא נפלאת הוא ממך ולא רחקה הוא". יש מן המפרשים שכ' שקאי על כל מצות שבתורה. אמנם יש מן המפרשים שחולקים וסברי, שהקרא שקאי על מצות תשובה שאיירי בה הקרא למעלה. וז"ל **הרמב"ן**: "וטעם כי המצוה הזאת - על כל התורה כולה. והנכון, כי על כל התורה יאמר (לעיל ח, א) "כל המצוה אשר אנכי מצוך היום", אבל "המצוה הזאת" על התשובה הנזכרת, כי והשבות אל לבבך (בפסוק א') ושבת עד ה' אלהיך (בפסוק ב') מצוה שיצוה אותנו לעשות כן. ונאמרה בלשון הבינוני לרמוז בהבטחה כי עתיד הדבר להיות כן. והטעם, לאמר כי אם יהיה נדחך בקצה השמים ואתה ביד העמים תוכל לשוב אל ה' ולעשות ככל אשר אנכי מצוך היום, כי אין הדבר נפלא ורחוק ממך אבל קרוב אליך מאד לעשותו בכל עת ובכל מקום. וזה טעם בפיך ובלבבך לעשותו - שיתודו את עונם ואת עון אבותם בפיהם, וישובו בלבם אל ה', ויקבלו עליהם היום התורה לעשותה לדורות כאשר הזכיר אתה ובניך בכל לבבך - כמו שפירשתי", עכ"ל.

הרי מבואר, שמצות תשובה הוא דבר שקל ביותר לעשותה. וכבר הקשו כל העולם כולו, שאם א"כ מדוע אין כל העולם בעלי תשובה, הרי חזינן שהוא דבר שקשה מאוד לעשותה, ומדוע אמרה התורה שהיא קלה מאוד.

ונראה לומר על פי יסוד של **המהר"ל** בביאור דברי הגמ' בשבת (פח-ב): "ויתיצבו בתחתית ההר, אמר רב אבדימי בר חמא בר חסא: מלמד שכפה הקדוש ברוך הוא עליהם את ההר כגיגית, ואמר להם: אם אתם מקבלים התורה - מוטב, ואם לאו - שם תהא קבורתכם", ע"כ. והקשה המהר"ל, דכבר קבלו כלל ישראל באמרו "נעשה ונשמע", א"כ מדוע היה צריך לכפות אותם לקבל התורה.

ותי' המהר"ל **(גור אריה** שמות יט, יז) דזהו להורות שהתורה היא הכרחית לקבלה, ואם לא יקבלו התורה - שמה תהא קבורתם. שאילו כל קבלת התורה היתה רק מרצונם, יש מקום לטעות לומר, שאם אינם ברצונם לקיים את התורה אינם מחוייבים לקיים את התורה, וכל התורה כולו הוא דבר התלוי ברצונם, וע"כ כפה עליהם הר כגיגת, להורות שאין שום ברירה ואנו מחוייבין לקיים את התורה. ועל פי זה יש לומר, שאם אחד באמת מכיר יסוד דבר זה דהתורה הוא "הכרחי", ואינו תלוי ברצונינו, בודאי יהיה סיבה שיקל עליו לקיים את התורה, שאינו תלוי בבחירתו, שהרי הוא כבר בחר בהחלטה גמורה לקיים את התורה, ושוב אינו נסיון עוד אם יבחר לקיים כל מצוה ומצוה, ובזה יהיה דבר קלה לעשות תשובה.

On behalf of thousands of Shomer Shabbos Jews - www.chickensforshabbos.com - The charity that simply helps families of Melamdim, Agunos and Grushos in Eretz Yisroel at ZERO expense

הלכה למעשה

מאת הגאון מו"ר הרב ברוך הירשפלד שליט"א,
ראש כולל עטרת חיים ברוך, קליבלנד הייטס

A SERIES IN HALACHA
LIVING A "TORAH" DAY

Halachos and Minhagim of the Yamim Noraim (1)

Selichos. Most congregations begin to recite *Selichos* this מוצאי שבת, when we recite, time after time, י"ג מדות הרחמים (13 attributes of Divine Mercy) in order to activate *Hashem's* mercy so that we may merit blessings for the new year. In the introductory phrase, before one recites the י"ג מדות, we recite the *posuk*: "ויקרא בשם ה'" - *"He called out in the Name of Hashem."* (1) One should pause between the words "בשם" and "ה'" because the actual translation is: *"He called out in the holy Name (to teach Moshe Rabbeinu the proper order of prayer. And Who was the One who called out?) - Hashem."* This is how the **Mishna Berura** (2) in the name of **Avudraham** (a later *Rishon*, *talmid* of the *Tur*) (3) explains the *posuk*. (It is proper to note that both *Targum Onkelus* and **Rashi** explain the *posuk* differently, as follows: *"He (Moshe) called out in the Name of Hashem."* According to this, the words "בשם" and "ה'" are to be said together, without a pause. However, we follow the first way as the *Mishna Berura* rules.

With a Minyan. These are words of extreme holiness and can only be said with a *minyan* of ten people, similar to *Kaddish* and *Kedusha*. Therefore, if one is behind when the *minyan* gets to the י"ג מדות, he should pause where he's up to and say the paragraph "א-ל מלך יושב" or "א-ל ארך אפים" with the *minyan*, then the י"ג מדות and one of the requests right after them, and then go back to where he was up to. If they are finishing reciting *Selichos* while he is still in the middle, he may finish it off alone, because since he started with a *minyan*, it is like he said the whole thing with a *minyan* (4).

Without a Minyan. If one needs to say *selichos* alone, he can skip the י"ג מדות. The paragraphs of "א-ל מלך יושב" and "א-ל ארך אפים" should be said until the words, "ויעבר ה' על פניו ויקרא". (5) Or, he can say the י"ג מדות, just not in the tone and *nusach* of the *tefillah*, but rather in the tune of *Krias HaTorah* with the *"trop"* that is used when the *Baal Koreh* reads from the *Torah*. He is actually learning *Torah* while saying the *posukim* which can, of course, be done without a *minyan*. **R' Moshe Feinstein** ***zt"l*** writes (6) that even if one does not know the correct *trop* and he makes it up, it is fine, because since it is in the sing-song of *Krias HaTorah*, it is permitted.

בין הריחיים – תבלין מדף היומי – חולין קכח.

"אוכל שנפרס" - If אוכל which is תרומה is broken (נפרס), but the piece is still partially attached, ר' מאיר says: if one grasps the smaller part and the larger part would come with it and not break off, the smaller part is considered part of the אוכל. If by lifting the אוכל by the smaller part, the larger part breaks off, it is not part of the אוכל. **רש"י** explains: we are discussing a case where a טבול יום is touching this אוכל which is תרומה.

ר' חייא [ברכות לט.] says, when eating bread, one should start the ברכת המוציא while the loaf is whole and cut off his piece of bread simultaneous with the conclusion of the *bracha*, "צריך שתכלה ברכה עם הפת". Rava says, one first makes the complete ברכה and then break off his piece "מברך ואח"כ בוצע". Rashi explains, רבא prefers that the ברכה be completed on a whole loaf. The *Gemara* concludes: "והלכתא כרבא מברך ואח"כ בוצע". **תוס'** [ד"ה והלכתא] says, רבא means one should not break off his piece until after the ברכה, but should begin a partial cut before the ברכה to avoid a הפסק. He says there are those who don't make any cut prior to making the ברכה so that the loaf should remain whole for the bracha, but ואין המנהג נכון because then there would be a היסח הדעת between the completion of the ברכה and eating. However, on שבת it is preferable to be מחמיר and not cut at all before the ברכה because of the concern that if one starts a small cut he might cut too much and on שבת we have a דין to be בוצע on 2 לחם משנה [שלימות].

The **רא"ש** [ברכות פ"ו,יט] brings תוס' not to cut at all (on שבת) before the ברכה. The רא"ש says, ולא נהירא, because the cutting will be a הפסקה between the conclusion of the ברכה & the start of the eating. Therefore, one should start a partial cut before the *bracha* & complete it after the *bracha*. The רא"ש warns not to make too deep of a cut. To determine what is considered too deep of a cut, he refers to our *Gemara* in חולין, that as long as the loaf can be lifted by the smaller piece & the rest of the loaf won't break off, it is still considered one piece. The **ב"ח** [או"ח קס"ז] asks on the concern of the רא"ש: the *halacha* is, anything needed for the ברכה is not considered a הפסק, so certainly cutting the bread is a צורך & should not be considered a הפסק? The ב"ח answers: לכתחילה one should be זהיר not to make even a little הפסק, the *halacha* he mentioned is only בדיעבד. The ב"ח brings the **מהרש"ל** that המדקדקים would make a small mark (רשימה) in the loaf before the ברכה.

The **שו"ע** [או"ח קסז] says, one should make a small cut (as per the guidelines of our *Gemara*) in the פת before the ברכה. The **רמ"א** says, on שבת one should not cut at all until after the ברכה so the loaves remain שלימות. The **משנ"ב** explains the רמ"א: we are concerned the cut will be too deep & the loaf will break in two, or maybe the cut will be so deep it will be considered as separate. Also, we don't consider cutting to be a הפסק, since it is לצורך אכילה. However, later he brings [ס' רעד,ס"ק ה] that in order to minimize the הפסק, המדקדקים רגילים לרשום בסכין קודם הברכה.

(1) שמות לד:ה (2) תקפא:ד (3) דף פו. (4) כף החיים קלא:כד (5) שו"ת מקדש ישראל נג', עפ"י הב"ח וברכי יוסף ודלא כהמטה אפרים (6) אגרות משה יו"ד ג:כא

הוא היה אומר

R' Simcha Bunim of P'shischa ***zt"l*** would say:

"'ואתה תשוב' - Every single Jew has the capacity for doing *Teshuvah*. That is, everyone except for a person who lies. A liar is someone who after telling untruths for so long comes to believe his own lies and does not even realize that what he's doing is wrong. As a result, a person who tells lies is doing himself a terrible injustice for he prevents himself from *Teshuvah*. It is surely a sin to deceive others but it is pure *'shtus'* (folly) to deceive oneself."

A Wise Man would say: "Learn the rules like a pro, so you can break them like an artist."

To place an ad or to dedicate in your city for a simcha, yahrzeit or any reason, please send an email to:Torahtavlin@yahoo.com

Daven & Learn IN ORDER
to connect with Hashem!
(ב"ח סי' מ"ו)
-each with its own form
of connection.

Mazel Tov to Rabbi & Mrs. Simcha Bunim Berger & Mr & Mrs Mordechai Schwartz on Ari & Daniella's chasuna. May they be zoche to a Bayis Neeman B'Yisroel

מעשה אבות .... סימן לבנים

ועתה כתבו לכם את השירה הזאת ולמדה את בני ישראל שימה בפיהם ... (לא-יט)

It all happened on a simple day back in 2011. A group of fifty Jewish teenagers visited Israel in a program known as "Write on For Israel," in which these youngsters spend a few intense weeks learning much of the history and the reality of Israel, as a training program for them to become spokesmen for Israel at their future schools and campuses.

As their visit was coming to an end, just a few hours before their flight back home to the U.S., the kids visited Mt. Herzl, gazing at the thousands of graves of Israeli soldiers killed in battle during the numerous wars Israel fought over the last seven decades. Suddenly they noticed a man and woman standing over a grave, weeping silently. One of the boys approached them, introduced himself, and inquired about the person buried in the grave. They said it was their son Erez. Erez Deri, the son of Penina and Gidon Deri, was killed in 2006 following an operation in Jenin. He went in to Jenin, the center for dispatching suicide bombers to murder as many Jews as possible, to take on the killers. His tank turned over and he was killed.

With great emotion, Erez's mother said: "Our dream was to bring Erez to the *chupah* ... to watch him get married and begin a family. But in 2006, our dream was shattered. Our family has been devastated as a result of this tragedy.

"But last night, Erez came to me in a dream. He said: Mother! We bring our children under the *chupah*. But there is one more thing we 'bring into the *chupah*.' A *Torah* Scroll. When we complete writing a *Torah*, we lead it under a *chupah*, just like a groom and bride, and we bring it in to a *shul*, singing and dancing, just like a wedding.

"You can't bring me into marriage. But you know what? Why not write a *Torah* in my name and you will bring that it to a *chupah* - it will be like marrying me off!"

Penina Deri wiped away a tear and continued speaking. "I awoke from the dream unsure of what to do. We are a simple family, not wealthy. We are also a secular family, and do not know much about writing a *Torah* Scroll. I do not even know where to begin. How do I write a *Torah* for my son Erez? So I came to here to my son's grave to pray ..."

The teenager approached the director of their group, Rabbi Yutav Eliach, and asked him one simple question: How much does it cost to write a new *Torah*? Rabbi Eliach looked at the boy surprised and replied, "About $35,000. Or, 130,000 *Shekel*."

The teenager shared the story with the entire group. They all decided right there at Mt. Herzl to donate a *Torah* for Erez.

They did the math. If each of the fifty students gave or raised $700 it would cover the entire project. Many of them came from wealthy families and instantly stuck their hands into their pockets and gave Rabbi Yutav the $700. The others pledged to deliver him the money that they would raise upon their return to the U.S.

A few months later, a surreal scene took place in *Maale Adumim*, a small town close to Jerusalem, where Erez's family lives. It was a bright and glorious Sunday, March 4, 2012, the fifth day of *Adar* 5772. With music blaring and hundreds in attendance, fifty New York-area teens from "Write On For Israel", danced up the streets of this West Bank community with a *Sefer Torah* they had brought with them from the United States. The *Torah* was donated to a local synagogue in memory of one of its young members, fallen IDF soldier Erez Deri. The 50 students fulfilled the promise made to Deri's parents following a chance meeting at Mount Herzl a few months earlier.

"We started as strangers and returned as extended members of the Deri family," said Daniella Greenbaum, leader of the fundraising effort. "It was beyond exciting to see the joy that we brought to these parents and to affirm the idea that we are all members of *Am Yisroel*, responsible for one another."

At the celebration, Penina Erez, said to the students: "I feel the presence of Erez at this celebration. I feel like I brought my child into the *chupah*! I feel like he is dancing with us. A terrible burden has been lifted from our family."

A few months later, the family celebrated the wedding of one of Erez's brothers - and the celebration was complete!

תורת הצבי על הפטרות

DEEP, PENETRATING ANALYSIS OF THE WEEKLY HAFTORAH

שוש אשיש בה' תגל נפשי באלקי ... (ישע' סא-י)

In the thousands of years of exile, the Jewish Nation experienced (and continues to experience) many tragic moments, yet *Chazal* unequivocally exclaim: *"A person is required to bless the bad as though he would bless the good" (Berachos 54a).* How is this maxim relatable to ordinary Jews who might entertain the feeling that only lofty individuals can compartmentalize such a difficult contrast?

The **Zohar** writes that *Hashem's* Name "ה" represents the Almighty's attribute of mercy, while the name "אלקי" represents His attribute of justice. Although *Moshiach's* times will of course be times of mercy and joy, since *Hashem* will also be weeding out those who are unworthy (מידת הדין) of seeing the redemption, feelings of pain might be felt by those people worthy for not being able to share the moment with everyone. Therefore, one can say that *Yeshaya HaNavi's* declaration of, "שוש אשיש **בה'** תגל נפשי **באלקי**" was more than just a lofty declaration. The *Navi* was imparting to the people that there is no such thing as an ordinary Jew - for every Jewish soul is sent down to this world to serve a purpose that no other person has.

Therefore, when *Moshiach* comes and *Hashem's* attributes of mercy and justice will be in invoked simultaneously, it will be those "ordinary Jews" who will prove that not only *Gedolei Hador* and religious leaders are able to rise up and bless *Hashem* for both the good and bad. Rather, every Jewish soul can also do it if he puts his mind to it.

מחשבת הלב

CONCEPTS IN AVODAS HALEV FROM THE FAMILY OF R' CHAIM YOSEF KOFMAN ZT"L

אתם נצבים היום כלכם ... כל איש ישראל ... לעברך בברית ה' אלקיך ובאלתו ... (כט-ט,יא)

This *posuk* and the subsequent *posukim* beg for an interpretation. What was this *bris* all about? Why are all segments of *Klal Yisroel* enumerated? What's the significance of the word היום? And finally, if it is addressing all *Yidden*, why does it use the singular tense "לעברך" and not the more grammatically correct "לעברכם"?

Both the **Ohr HaChaim Hakadosh** and the **Kli Yakar** address these points. They explain that although in last week's *parsha*, *Klal Yisroel* undertook a *bris* too (סט), here another treaty was initiated. This was the pact called ערבות. Each of us is responsible for the spiritual well-being of every single individual in *Klal Yisroel*, young and old alike. Thus, all members of the *Klal* are listed, and the word "נצבים" doesn't necessarily mean standing; it means appointed. Each *Yid* was tasked with keeping a helpful eye on the other. Hence, while it involved the *Klal*, the *Torah* uses the word "לעברך" in single form, because this *bris* united us all as one. The **Tomer Devorah** says that ערבות stems from the same root as תערובות - a mixture. We are all one big mixture. Not a bunch of יחידים who are also responsible for each other. We are one body, where each limb feels the other's aches and pains. Some say that the word "היום" in this *parsha* refers to היום הרת עולם - the day of *Rosh Hashanah*, where we all stand before *Hashem* and once again accept "new and improved" job descriptions for the new year, הבא עלינו לטובה.

The *posukim* then go on to explain that the day of judgment is ultimately for our benefit - "למען הקים אותך לעם". It solidifies our relationship with *Hashem* as we re-commit to leading more productive lives for ourselves and for the benefit of our future families - ואת אשר איננו פה עמנו היום. When our loving Father sees his children's acceptance of כל ישראל ערבים זה בזה, He will *Bezras Hashem*, grant us כל משאלות לבנו לטובה to help with our newly set goals.

May we be *zoche* to utilize these very important ימי הסליחות to their fullest potential, ushering in the new year.

משל למה הדבר דומה

חזקו ואמצו אל תיראו ואל תערצו ... כי ה' אלקיך ההלך עמך (לא-ו)

משל: The morning of the big family hike, everyone was busy packing their provisions. Seeing her older siblings strapping on their gear, the four-year-old insisted she needed her very own knapsack. Refusing her mother's offer to share a bag, the little girl proudly stuffed her small backpack with a heavy water bottle and a generous pile of trail snacks. At the trailhead, the little girl beamed; she was a big kid now, like everyone else. But as the dirt path grew steep and the sun beat down, reality set in. The tiny knapsack, which had seemed so manageable in the living room, became an impossible burden.

Seeing her daughter struggling, the mother knew that simply taking the bag away would crush the little girl's pride. Instead, she slipped behind her child and placed her hand firmly under the bottom of the knapsack, lifting the bulk of the heavy weight. Instantly, the little girl's posture straightened. She picked up her pace, marching up the mountain with renewed energy and a triumphant smile. For the rest of the afternoon, the child walked with absolute certainty she was conquering the trail on her own. She never looked back to see the loving, invisible hand carrying the load.

נמשל: As the Jewish Nation prepared to enter the Land of Israel, the daunting burden of their independence seemed impossible to carry. Moshe explained: *Hashem* doesn't take away our responsibility; He gives us the dignity to wear the knapsack and step into our own greatness. Even if the crushing weight of life's challenges sets in, He is quietly helping us along. His loving, invisible hand supports our heaviest burdens, giving us the strength to march forward.

הנחמדים מזהב

GOLDEN NUGGETS ON THE PARSHA WITH A FOCUS ON LESSONS HOW TO SERVE HASHEM AND BE A BETTER JEW BY R' YEHOSHUA GOLD

הנסתרת לה' אלקינו והנגלת לנו ולבנינו עד עולם לעשות את כל דברי התורה הזאת ... (כט-כח)

Many *Rishonim* offer explanations on this cryptic *posuk*. **Rashi** explains that while one is not responsible for another person's private sins, publicly know wrongdoings must be dealt with; otherwise, the entire nation will be punished.

Rabbeinu Bachya quotes another interpretation from the **Rambam**, calling it a beautiful *pshat*. The *Torah* is "hidden" containing many secrets and deep interpretations. Each *mitzvah* affects the upper spheres, and builds a person innermost *neshama*. However, only select holy people merit to understand these *sodos*. A person may think that this is the primary purpose of doing *mitzvos*. Worse, he could begin thinking that these *tikkunim* can be accomplished just with thinking lofty thoughts or through different spiritual mediums. For example, the *Gemara* states that shaking a *lulav* saves the world from "bad winds". One may mistakenly think that perhaps merely waving arms and concentrating on thoughts of purity can bring the same result!

The *Torah* teaches us otherwise. "הנסתרות לה' אלקינו" - the hidden matters belong to *Hashem*, "והנגלות לנו ולבנינו **לעשות** את כל דברי התורה הזאת", it is incumbent upon us to *do* the *mitzvos* which are revealed to us. Our primary role is to eat the *matza*, put on *tefillin*, and light the *Shabbos* candles. The deeper *tikkunim* are real and profound, but our *avoda* is "לעשות".

Before one *Rosh Hashanah*, I asked my *Rosh Yeshivah*, **Harav Meir Stern *shlita***, which of **Rav Sa'adia Gaon's** ten thoughts should be concentrated on during *Tekias Shofar*. He smiled and said gently, "You should have in mind to be *Yotzei* the *mitzva d'oraysa* of *Tekias Shofar*. Leave *Rav Sa'adia Gaon* for me."

The *Gemara* (*Sanhedrin 98)* tells of two ways the *Geula* can come: "בעתה ואחישנה", in a predestined time, or it may be hastened. "זכו אחישנה", if we are worthy, *Moshiach* will come sooner, "לא זכו בעתה", if not, the *Geula* will come at its appointed time. If we follow the *Torah* and *mitzvos*, we can bring the ultimate redemption sooner. Says the **Chasam Sofer** on our *posuk*, בעתה is known only to *Hashem*. But אחישנה is נגלה, it is known לנו ולבנינו. It is up to us to *do* the *mitzvos* properly. May we be *zoche* this year!